

Interne Geneeskunde

Azathioprine (Imuran[®]); Mercaptopurine (Purinethol[®])

Uw behandelend arts heeft u azathioprine voorgeschreven voor de behandeling van uw chronische darm aandoening (ziekte van Crohn of colitis ulcerosa). In deze folder willen wij u graag belangrijke informatie geven voor een goed en veilig gebruik van het geneesmiddel. Azathioprine wordt in het lichaam omgezet in Mercaptopurine dat ook in medicijnvorm bestaat. Het is beperkter beschikbaar en kan worden voorgeschreven als Azathioprine niet wordt verdragen. Wat hieronder geschreven staat over Azathioprine geldt ook voor Mercaptopurine.

Werking van Azathioprine

Azathioprine is een immunosuppressivum. Het medicijn onderdrukt enerzijds de afweer van het lichaam tegen ziektekiemen van buitenaf zoals bij een infectie. Anderzijds blijkt ook dat het middel de aanvalskracht van bepaalde ziekten die tegen het eigen lichaam gericht zijn, onderdrukt. Een ziekte gericht tegen het eigen lichaam zonder dat er een ziekteverwekker in het spel is, heet een auto-immuunziekte. Hiertoe worden colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn, maar ook b.v. reumatoïde artritis ("reuma") gerekend. Hoe beter de aanvalskracht van de ziekte wordt onderdrukt, des te rustiger de ziekte wordt. Voordat Azathioprine een merkbaar effect heeft, kan het wel 12-16 weken duren. Wanneer Azathioprine een gunstig effect blijkt te hebben kan het jarenlang gebruikt worden mits er geen bijwerkingen optreden. Om bijwerkingen tijdig op het spoor te komen wordt er steeds per 3 tot 4 maanden bloedonderzoek verricht (zie verder onder bijwerkingen).

Wijze van innemen

Azathioprine is een geneesmiddel in de vorm van tabletten van 25 of 50 mg. Er zit een kleine hoeveelheid lactose in de tabletten. Het wordt in een dosering per dag gegeven. De voorgeschreven hoeveelheid wordt gebaseerd op uw lichaamsgewicht, meestal 2 - 2,5 mg per kilogram. De concentratie van het geneesmiddel in uw bloed kan worden bepaald om te zien of de dosis niet te hoog of te laag is.

Bijwerkingen

Elke medicament kan leiden tot bijwerkingen die meer of minder ernstig of lastig zijn. Mogelijke bijwerkingen zijn:

- Misselijkheid, braken, verminderde eetlust en diarree.
- Huiduitslag, jeuk
- Overgevoeligheidsreactie zoals koorts, koude rillingen, spierpijn
- Leverontsteking met daarbij verkleuring van de huid en/of ogen (geelzucht)
- Alvleesklierontsteking
- Vermindering van het bloedgehalte, de witte bloedcellen en de bloedplaatjes.
- Keelpijn in combinatie met koorts, regelmatig een bloedneus en snel blauwe plekken. (Dit kunnen tekenen zijn van een stoornis in de bloedaanmaak)
- Licht verhoogde kans op het ontwikkelen van kwaadaardige aandoeningen toenemend boven de leeftijd van 65 jaar.

Van een aantal van deze bijwerkingen hoeft u niet altijd iets te merken. Daarom zal de arts regelmatig (d.w.z. 1x per 3 tot 4 maanden) uw bloed laten onderzoeken. Houdt u zich daarom goed aan de afspraak voor bloedcontrole. De uitslag van het bloedonderzoek hoort u van de arts of van de MDL- verpleegkundige. Wanneer de ziekte rustig is geworden en zich in een stabiele fase bevindt, wordt u gewoonlijk ongeveer 3 keer per jaar door de MDL-verpleegkundige en 1 keer per jaar door de arts gecontroleerd. Daarnaast geldt het advies bij het optreden van lichamelijke veranderingen of vermoedelijke bijwerkingen tijdens de behandeling, u met uw arts of met de MDL-verpleegkundige moet overleggen.

Het gebruik samen met andere middelen

Over het algemeen kunt u Azathioprine in combinatie met bijna alle geneesmiddelen gebruiken. Vertel uw huisarts en uw arts daarom altijd welke geneesmiddelen u gebruikt, ook de geneesmiddelen die zonder recept te verkrijgen zijn. Soms kan het nodig zijn om een medicament (allopurinol, bekend van het voorkomen van jichtaanvallen) naast de Azathioprine voor te schrijven om de Azathioprine beter te laten werken. Vaak moet de dosis van de Azathioprine dan wel worden verminderd met 25 tot 50% op geleide van de spiegels

van het medicament in het bloed. Ook wanneer een andere arts Allopurinol voorschrijft, moet u dit melden aan de behandelend internist zodat de dosering kan worden aangepast.

Zwangerschap en borstvoeding.

Het is belangrijk om uw internist of MDL-verpleegkundige te informeren wanneer u een zwangerschap overweegt (dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen) of als u zwanger bent. Azathioprine wordt gerekend tot de veilige middelen voor gebruik tijdens de zwangerschap. Bij borstvoeding gaat Azathioprine wel in zeer kleine hoeveelheden over in de moedermelk. Het geven van borstvoeding kan evenwel volgens de nieuwe inzichten niet ontraden worden, omdat er tot nu toe geen nadelige effecten op de gezondheid van de baby beschreven zijn bij moeders die het middel wel gebruikten tijdens het geven van borstvoeding. Vanzelfsprekend kan over dit onderwerp tijdens de polikliniekbezoeken worden overlegd met uw behandelend internist.

Griep prik en vaccinaties

U komt in aanmerking voor de griep prik, omdat u door uw chronische darmziekte met Azathioprine gebruik een verminderde afweer tegen infecties heeft. Voor de griep prik kunt u bij uw huisarts terecht. De griep prik beschermt u niet tegen alle griepsoorten die er zijn. Het effect van de griep prik treedt na 2 weken op. Vaccinatie met levende vaccins zoals tegen gele koorts, BMR (bof, mazelen en rubella) en BCG (tuberculose en lepra) is niet veilig en kan bij u pas 3 maanden na het staken van de Azathioprine plaats vinden.

Zonnebaden

Uitgebreid of langdurig zonnebaden wordt ontraden t.b.v. het voorkomen van huidkanker. Bij blootstelling aan zonlicht wordt zonnebrandcrème met hoge beschermingsfactor 30 tot 50 geadviseerd.

Huisgenoten en contact

Azathioprine is behalve een immunosuppressivum ook een middel dat gebruikt kan worden in hogere doseringen voor de behandeling van bepaalde soorten kanker. De dosering die bij uw darmziekte wordt gebruikt wordt beschouwd als veilig in het dagelijks leven,

bij kussen en vrijen. Speciale maatregelen m.b.t. toiletgang zijn niet nodig, al wordt wel geadviseerd kinderen niet in contact te laten komen met het medicament.

Aanvullende informatie

- Wees voorzichtig met alcoholgebruik. In combinatie met het gebruik van Azathioprine is de kans groter dat u stoornissen krijgt in de werking van de lever. Het advies is daarom niet meer dan 1 alcoholconsumptie per dag te nemen.
- Behalve bij IBD (Inflammatory Bowel Disease – ziekte van Crohn en colitis ulcerosa) kan Azathioprine ook toegepast worden bij orgaantransplantaties, de behandeling van tumoren en bij een aantal andere auto-immuunziekten.
- Bewaar geneesmiddelen altijd zo dat kinderen er niet bij kunnen.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen?

Dan kunt u die stellen tijdens het bezoek aan uw internist of MDL-verpleegkundige.

- U kunt een e-mail sturen naar de Maag-, Darm- en Lever verpleegkundige: mdl-verpleegkundige@zrt.nl
- U kunt telefonisch contact opnemen met poli Interne Geneeskunde: 0344 67 40 53, bereikbaar op werkdagen van 08:30 tot 16:30 uur. Zij zullen uw vraag neerleggen bij uw behandelend internist.
- Buiten kantoortijden kunt u contact opnemen via de dienst doende huisarts, zij kunnen de dienstdoende internist bereiken.

Ziekenhuis Rivierenland Tiel

Pres. Kennedylaan 1

4002 WP Tiel

Postbus 6024

4000 HA Tiel

Tel. 0344 67 49 11

Fax 0344 67 44 19

Internetsite: www.zrt.nl